

VOKIETIJOS LB VALDYBOS INFORMACIJOS

Informationsblatt der Litauischen Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland e.V.

Nr. 2 (511)

2004 liepa / Juli 2004

LIETUVA, NATO IR EUROPA 2004 m.

naują prezidentą. Problema lyg ir išspręsta, bet ar ilgam? Pakso pradėtas gapadoriškas Lietuvos valstybės institucijų "tvarkymas" sudarė įspūdį, kad tikrai taip galima, trūksta tik tvirtos prezidento rankos, kad būtų išveistos visos negerovės ir gerovė atplauktų į Lietuvą. Tokia jo elgsena turės įtakos ir jo įpėdinių elgesiui. Ir tie bandys gniaužti kumštį ir grasinti trenkti juo į stalą. Bet Konstitucija prezidentui suteikia tik tam tikras galias ir tik jų ribose jis galės sėkmingai veikti. Prezidentas negali savavaliauti, kad ir kokie geri jo norai būtų.

Prezidento krizės metu, viena vertus, buvo diskutuota, ar nereikėtų prezidento, turinčio didesnes galias, antra vertus, keltas net klausimas, ar prezidentas mums iš viso reikalingas. Lietuvos Konstitucija yra tokia, kokia yra. Atmename, kaip ji buvo rašoma. Tada partijos žiūrėjo daugiau savo tariamos naudos, atsižvelgdamos į savo prognozes, kas taps pirmuoju tautos išrinktu prezidentu, o ne į tai, kas valstybei geriau. Demokratinis valdymo būdas yra sudėtingas, piliečius dažnai varginantis ir erzinantis. Atrodo, būtų gerai, kad kas nors tvirta ranka trumpai drūtai viską sutvarkytų ir problema išspręstų. Bet vien gerais potvarkiais valstybės reikalai neišsprendžiami. Taip pat ten, kur koncentruojasi per daug galios, iškyla didelis pavojus ja piktnaudžiauti, ten diktatūra ir prievarta netoli. Ir į dar vieną problemą reikėtų atkreipti dėmesį ryšiumi su mūsų didžiojo kaimyno interesais. Pravartu būtų pasižiūrėti, ką istorikas prof. Zenonas Butkus, tyrinėdamas tarpukario istoriją, yra atskleidęs.

Jis rašo, kad šalia esanti neproporcingai didelė valstybė – Sovietų Sąjunga, pasinaudodama milžiniškais savo ištekliais,

stengėsi Baltijos kraštus turėti savo įtakoje.

"Sovietai tarpukaryje labiausiai stengėsi, kad Baltijos šalys liktų izoliuotos, kad jos nesukurtų politinės ar karinės sąjungos ir nenukryptų į vakarietišką orientaciją. Šių tikslų jie pirmiausia siekė naudodami diplomatinio ir ekonominio spaudimo būdus. ... SSRS taip pat nevengė kištis į šių šalių vidaus reikalus, remdama sau parankias partijas ar parankius politikus. Maždaug nuo 1923 m., kai išaiškėjo, jog revoliucijos eksportas nėra veiksmingas panaudojant komunistinį sąjūdį, ji didesnį dėmesį atkreipė į būtent vidinių politinių procesų reguliavimą. ...

Iš trijų Baltijos šalių Sovietams sunkiausiai sekėsi suvaldyti Estijos visuomenę. Ji vadinta „antitarybiškiausia“ pasaulyje. ... Sovietai nusprendė, jog įsigalėti Estijoje jiems labiausiai trukdo jos Konstitucija, kadangi ji nenumatė prezidento institucijos. Mat kai kuriose šalyse Sovietams užtekdavo paveikti valstybės vadovą ir vien per jį pavykdavo gerokai pakoreguoti jo vadovaujamos valstybės politiką. Nesant prezidento, Estijoje jiems tekdavo daug „dirbti“ jos parlamente, vyriausybėje, partijose, spaudoje, bet to darbo rezultatai neretai būdavo menkesni negu kai kuriose šalyse dirbant vien su valstybės vadovu. Įsiutę SSRS diplomatai jau nuo 1925 m. Estijos Konstituciją ėmė vadinti „idiotiškai demokratiškas“ ir patys nusprendė siekti, kad estai Konstituciją pakeistų, kad jie įsteigtų prezidento postą.

Šis mažytis Estijos istorijos epizodas, kaip visų Baltijos šalių politinio proceso pavyzdys, rodo, kad smarkiai kritikuotos pirmosios nuolatinės šių šalių Konstitucijos turėjo ir savo privalumų. Nuستاčiusios didžiai demokratinę, parlamen-

ŠIAME NUMERYJE:

- Užsienio lietuvių bendruomenėms 2 psl.
- V. Adamkus – prezidentas . 3 psl.
- M. Sabutis – vyskupas3 psl.
- Seminaras užsienio lietuviams Vilniuje 4 psl.
- 50-oji EL studijų savaitė . . 5 psl.
- Jaunime 7-9 psl.
- Mūsų apylinkėse10-11 psl.
- Vasario 16-osios gimnazijoje 12-14 psl.
- Skelbimai – žinios 15-16 psl.

tinį, kolektyvinį valdymo būdą, jos gal ir trukdė optimaliai subalansuoti vidaus politinius procesus. Bet, kita vertus, šis būdas labiau padėjo apsisaugoti nuo pavojingo išorės poveikio negu autoritarinis valdymas."

Šios eilutės tarytum aprašytų dabarties metą. Tad istorija mus moko, kad, viena, reikia būti labai atsargiems savo didžiojo kaimyno atžvilgiu ir, antra, vengti per daug koncentruoti galias vienoje rankose, nes jos gali būti labai pažeidžiamos.

* * * Š. m. kovo 29 d. Lietuva ir kitos 6 Europos šalys tapo vienos iš reikšmingiausių pasaulyje gynybos organizacijų – NATO narėmis. Sąjungai dabar priklauso 26 valstybės. Baltuosiuose rūmuose vykusioje iškilmingoje priėmimo ceremonijoje dalyvavo visų naujai įstojusių šalių ministrai pirmininkai. Lietuvai atstovavo premjeras Algirdas Brazauskas, krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius ir kt. Įstojimo iškilmės vyko ir Lietuvoje. Algirdas Brazauskas įstojimo faktą taip vertino: "Mūsų nedidelei tautai tai nepa-

prastos reikšmės įvykis. Tai tolesnio normalaus gyvenimo pagrindas. Aš manau, kad įstojimas į NATO bei narystė Europos Sąjungoje bus įtraukti į mūsų valstybės istoriją kaip nepaprastos reikšmės įvykiai." Narystė NATO teikia Lietuvai tam tikrą išorinį saugumą, kurio ilgus metus neturėdama tapdavo tai vieno, tai kito didžiojo kaimyno smurto auka. Kiek ilgai saugumas bus garantuotas, parodys ateitis. Kad narystė didelėje sąjungoje savaime dar nereiškia valstybės saugumo ir neliečiamumo, rodo ir JTO atvejis. Ši didžiulė organizacija, kuriai priklauso beveik visos pasaulio valstybės ir kurios pagrindinis tikslas yra taikos išsaugojimas, matyt, nesugeba jos užtikrinti.

* * * Š. m. gegužės 1 d. Lietuva tapo visateise Europos Sąjungos nare. Lietuvos įsijungimas į NATO ir Europos Sąjungą galutinai išdildė Antrojo pasaulinio karo Europos padalijimą. Įstojimo iškilmės vyko ne tik naujai priimtose šalyse, bet ir senosiose. Apie teigiamas ir nei-

giamas narystės pasekmes spaudoje buvo daug svarstyta ir rašyta. Kad ir kokie argumentai abejojančiųjų narystės naudingumu buvo keliami, faktiškai Lietuva pasirinkimo neturėjo. Likusi už Sąjungos borto Lietuva būtų brangiai sumokėjusi atsilikimu tiek dvasinio, tiek materialinio gyvenimo srityse. Dabar bent atsivėrė galimybė savomis rankomis, savu sugebėjimu pakelti gyventojų gerovę. Nes pragyvenimo lygis ir darbo stoka yra viena iš pagrindinių priežasčių, kodėl žmonės norėtų iš Lietuvos išvykti. Apklausos duomenys rodo, jog dar 28 nuošimčiai gyventojų (absoliuti dauguma jaunesni negu 53 m. amžiaus) norėtų emigruoti (iš jų 68 nuošimčiai dėl darbo). 27 nuošimčius traukia Didžioji Britanija, o į Vokietiją išvykti norėtų tik 6 nuošimčiai. Tačiau reikia manyti, kad ir į Vokietiją emigrantų pagausės, ypač tada, kai Vokietija suteiks galimybę atvykusiems gauti legaliai darbo.

◇

UŽSIENIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS

Gegužės 1-ąją Lietuva tampa tikrąja Europos Sąjungos nare. Tai didelis mūsų valstybės, jos piliečių, visų lietuvių, išsibarsčiusių po platųjį pasaulį, pasiekimas ir šventė, kurios laukėme ir ruošėmės jai ne vienus metus.

Šio tikslo mes siekėme nuosekliai ir sutelktomis visų politinių jėgų ir visuomenės pastangomis. Valstybės siekį aktyviai palaikė Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, kraštų bendruomenės. Mūsų tautiečiai, turintys Lietuvos pilietybę ir gyvenantys užsienio šalyse, aktyviai dalyvavo referendume ir pasisakė už Lietuvos narystę Europos sąjungoje.

Aukštai vertinu ir nuoširdžiai dėkoju už šią paramą.

Mes visi kartu džiaugiamės ir didžiuojamės, kad vėl sugrįžtame į Europos tautų šeimą kaip lygiateisiai jos nariai, naudodamiesi visomis demokratinio pasaulio teisėmis ir prisiimdami pareigas, atsakomybę ne tik už savo, bet ir būsimų kartų ateitį, už Europos ateitį.

Nuoširdžiai sveikinu jus, brangūs tautiečiai, šios istorinės datos proga.

Noriu jus užtikrinti, kad Lietuvos vyriausybė darys viską, kad naujoje Europoje stiprėtų mūsų ryšiai su tautiečiais, gyvenančiais užsienio šalyse, padės jiems išsaugoti tradicijas, kultūrą, kalbą.

Ministras Pirmininkas

Algirdas BRAZAUSKAS

RINKIMAI Į VOKIETIJOS LB TARYBĄ 2004 M.

Vokietijos lietuviai kas trejus metus renka naują Vokietijos Lietuvių Bendruomenės Tarybą. Ji yra aukščiausias Vokietijos lietuvių organas. Taryba renka valdybą, garbės teismą ir kitas svarbias institucijas, nustato lietuvių bendruomenės veiklos gaires, priima ir keičia Vokietijos LB statutą ir t.t. Ji taip pat atsako už visą bendruomenės turimą. Todėl labai svarbu, kad į ją būtų renkami geriausi, veikliausi Vokietijos lietuviai.

Kandidatuoti gali kiekvienas visateisis Vokietijos LB narys, ne jaunesnis 21 metų amžiaus. Tokį kandidatą, arba net visą kandidatų sąrašą (ne daugiau kaip 15 žmonių) gali pasiūlyti penki visateisiai Vokietijos LB nariai.

Rinkimai vyks korespondenciniu būdu gruodžio 4 d. Bet jau dabar raginame apylinkių vadovybes ir visus narius atkreipti į vykstančius rinkimus dėmesį ir pasirūpinti, kad būtų pasiūlytas reikiamas skaičius tinkamų kandidatų. Apylinkių valdybos iki rugpjūčio 21 d. prisiunčia VLB valdybai jų apylinkės rinkimų sąrašus, iki spalio 16 d. – siūlomų kandidatų į Krašto Tarybą sąrašus.

Bedruomenės gyvastingumas priklauso nuo bendruomenės narių veiklos ir aktyvumo. Ir kiek tie nariai domisi bendruomene, kiek sumanumo bei darbo į ją investuoja, tiek jie užtikrina sveiką savo, savo vaikų ir kitų lietuvių integraciją už Lietuvos ribų, neprarandant tautinio identiteto. Todėl išstatykite savo kandidatus ir dalyvaukite rinkimuose.

VALDAS ADAMKUS – aštuntasis Lietuvos prezidentas

Prezidentas Valdas Adamkus, šį titulą užsitarnavęs iki gyvos galvos po garbingai užbaigtos penkerių metų kadencijos 1998-2003 metais, po pusantų metų Lietuvą drebinusių politinių sukrėtimų grįžta į šalies vadovo postą. Antrajame prezidento rinkimų ture jis netikėtai pralaimėjo 30-čia metų jaunesniam Rolandui Paksui, pasitelkusi itin agresyvią populistinę rinkimų retoriką.

Šių metų kampanijoje 77 metų V. Adamkus intensyviai keliavo po provinciją, lankydamas vargingiausius gyventojus su šūkiu "Už Lietuvą - be pamirštų žmonių". Per Antrąjį pasaulinį karą pasipriešinėję prieš sovietų okupaciją dalyvavęs V. Adamkus buvo priverstas trauktis iš Tėvynės ir maždaug pusę gyvenimo

praleido JAV, kur iškopė į gamtos saugos administracijos aukštumas.

Valstybinės tarnybos JAV jis atsiskakė, apsisprendęs grįžti į Lietuvą ir dalyvauti 1997 metais Lietuvos prezidento rinkimuose.

Laimėjęs pergalę antrajame rinkimų ture 1998-aisiais, V. Adamkus nuosekliai penkerius metus vairavo šalį Vakarų demokratijos kryptimi. Jo valdymo laiko-

tarpiu Prezidentūra pelnė didžiulį visuomenės pasitikėjimą, o paties V. Adamkaus svaraus vaidmens šalies euroatlantinei integracijai neginčija net jo oponentai Veikla vidaus politikos srityje greitai nutildė kritikus, abejojusius "ateivio" V. Adamkaus gebėjimu susigaudyti vietos realijose: nepaisant Konstitucijos gana smarkiai apribotų Lietuvos prezidento galių, V. Adamkus net keletą kartų suvaidino lemiamą vaidmenį formuojant šalies Vyriausybę.

V. Adamkaus autoritetą visuomenėje sustiprino tai, kad ant jo niekada nekritė korupcijos ar asmeninės naudos siekimo šešėlis, prie to smarkiai prisidėjo aktyvi žmonos Almos labdaringa veikla.

Pabaigęs kadenciją, V. Adamkus nepasitraukė iš aktyvios visuomeninės veiklos namuose ir tarptautinėje arenoje. 2003 metais jam buvo suteiktas UNESCO Geros valios ambasadoriaus žinių visuomenei titulas, kurį jis išnaudoja, puoselėdamas Lietuvos ir kitų pasaulio šalių modernizavimo idėją. (BNS)

MINDAUGAS SABUTIS – naujasis evangelikų liuteronų vyskupas

Vilniaus evangelikų liuteronų bažnyčios kunigas Mindaugas Sabutis Neeliniame Lietuvos evangelikų liuteronų bažnyčios sinode, įvykusiame 2004 m. balandžio 24 d. Tauragėje, buvo išrinktas Lietuvos evangelikų liuteronų bažnyčios vyskupu.

Vyskupo Mindaugo Sabučio konsekracija įvyko Tauragės Martyno Mažvydo bažnyčioje 2004 m. birželio 19 d.

Pagal Lietuvos gyventojų surašymo duomenis apie 20 tūkstančių žmonių Lietuvoje save laiko liuteronais. Aktyvių parapijiečių, aišku, gerokai mažiau. Turimais duomenimis, Lietuvoje apie 8-10 tūkstančių žmonių daugiau ar mažiau dalyvauja bažnytiniame gyvenime. Iš viso Lietuvoje yra 54 parapijos, o kunigų turima tik 23.

Vilniaus evangelikų liuteronų bažnyčios taryba leidžia visuomeninį teologinį žurnalą „Liuteronų balsas“. Leidinys pasirodo periodiškai kas 2-3 mėnesius, tiražas 500 egzempliorių. Nuo 1999 metų pradžios „Liuteronų balso“ leidimą tvarko ir redaguoja Tarybos narys, žurnalistas Povilas Pukys.

„Liuteronų balse“ skelbiamas Dievo žodis, aiškinama biblijos kilmė ir reikšmė, jame skelbiamos teologijos mokslo aktualijos, gilinimasi į Mažosios ir Didžiosios Lietuvos evangelikų bažnyčios istorijos įvairias puses. Straipsniuose aprašoma įžymiųjų evangelikų kunigų sielovadinė ir kultūrinė veikla. Randa vietos žurnalo puslapiuose vertingesni pamokslai bei homilijos.

„Liuteronų balsas“, Vokiečių g. 20, 01130 Vilnius, el.p. liuter.b@mail.lt

Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas, Lietuvos kultūros darbuotojų tobulinimo centras ir Lietuvos institutas 2004 m. balandžio 8–9 d. Vilniuje surengė seminarą, skirtą Europos lietuvių bendruomenių atstovams, besirūpinantiems lietuviška kultūra. Dalyvavo apie 30 dalyvių iš įvairių Europos kraštų. Vokietijos LB atstovavo valdybos vicepirmininkas dr. Vincas Bartusevičius.

Seminaras vyko Lietuvos instituto patalpoje. Jį sveikinimo žo-

džiu pradėjo PLB pirmininkas Gabrielius Žemkalnis. Jis pabrėžė, kad mūsų kultūra yra vizitinė kortelė užsienyje, ją ir ten turime puoselėti ir skleisti. Naujai atvykusieji tegul randa Lietuvą ir svetur. Susirinkusius sveikino ir namų šeimininkė, LI direktorė dr. Karina Firkavičiūtė.

Pirmasis pranešėjas kultūros viceministras Gintaras Sodeika supažindino dalyvius su Lietuvos kultūros politikos gairėmis. Nušvietęs nepriklausomybę atkūrusios Lietuvos kultūros politikos formavimosi procesą, jis plačiau sustojo ties 2001 m. Vyriausybės patvirtintais Lietuvos kultūros politikos nuostatais, kuriuos jis pavadino etapinių dokumentu, nes jie apibendrina ir užbaigė kultūros politikos modelio paieškas. Pranešėjas nušvietė profesionalaus meno, bibliotekų ir muziejų, tarptautinių kultūros ryšių, kultūros paveldo, regionų ir etninės kultūros, kultūros finansavimo ir ateities prioritetų pagrindines nuostatas. Bendriausi valstybės kultūros politikos prioritetai ir toliau bus kultūros tapatumo puoselėjimas, visuomenės kūrybiškumas, kultūros atvirumas, demokratiškumas ir prieinamumas. Visi šie tikslai tampa dar aktualesni Lietuvai tapus ES nare, kai pradės didėti savotiška kultūrų konkurencija.

Antroji pranešėja Kultūros ministerijos Profesionalaus ir mėgėjų meno skyriaus vyriausioji specialistė Irena Seliukaitė kalbėjo apie etninės kultūros sklaidą. Ji nurodė, kad anksčiau laikytasi tradicijų, tačiau tai nelaikyta kultūros dalimi. Lietuvoje 19 amž. tautinio atgimimo pradžioje daugiau susidomėta tautinės kultūros žymėmis ir pradėta formuoti tautinės kultūros pamatus. Sovietmečiu viskas, kas buvo sukurta, buvo sunaikinta. Etninė kultūra šiandien yra mieste ne kaime. Šiuo metu ateina karta nukirstomis šaknimis. Kadangi sunaikinta tapo močiutės institucija, vaikai ateina į mokyklą nemokėdami jokie ratelio, jokie

žaidimo, jiems nebuvo pasekta jokia pasaka. Vaikai atneša kalendorinių švenčių papročius į namus tėvams, o ne atvirkščiai. Kalendorinės šventės nešvenčiamos, o žaidžiamos, bandant jas padaryti masiškoms ir publiką linksminančioms arba tiesiog festivaliais. Diskusijose pa-

ir turėtų būti remiami. Visa koncepcija bus paskelbta, kaip tik ji bus priimta.

Elona Bajorinienė, Europos kultūros programų centro direktorė, kalbėjo apie Europos Sąjungos kultūros finansavimo galimybes. Paaiškėjo, kad užsienio lietuviams pasinaudoti Europos Sąjungos pinigais savo projektams realizuoti būtų per daug sudėtinga. Daugiau informacijos tuo reikalu galima gauti internete tokiu adresu: www.durys.org

Popietę seminaro dalyviai persikėlė į Vilniaus mokytojų namus, kurie iš tikrų-

jų yra kultūros ir laisvalaikio centras. Apžiūrėję meno ekspoziciją, išklause du pranešimus. Zita Zepnickienė, Vilniaus mokytojų namų direktorė, ryškino renginių organizavimo netradicines formas ir metodus. Pasiremdama Mokytojų namų vykdomos programos pavyzdžiais, ji atskleidė jų sugalvotas įvairias, įdomias ir publikos pamėgtas renginių formas. Įdomu tai, kad Vilniaus savivaldybė leido dalį patalpų išnuomoti ir iš gaudamų pajamų plėtoti savo veiklą.

Apie paskutinį VI "Kūrybinių galimybių centro" vadovo Sigito Siudiko pranešimą, programoje pavadintą "Renginio pristatymas visuomenei", sunku ką pasakyti, nes pranešėjas, atrodo, buvo daugiau suinteresuotas išgirsti, iš kur dalyviai čia susirinko ir ką jie veikia, užuot pats kažką į temą pasakęs.

Baigiantis oficialiai programai, Lietuvos kultūros darbuotojų tobulinimosi centro direktorės pavaduotoja Laima Liutkuvienė dalyviams iškėlė Tobulinimosi centro tęstinio kvalifikacijos kėlimo seminaro pažymėjimą. Dalyviai rengėjams padėjo už įdomų ir gražiai organizuotą seminarą.

Likusieji dalyviai ateinančią dieną buvo priimti ką tik iš atostogų sugrįžusio Tautinių mažumų ir išeivijos departamento generalinio direktoriaus Antano Petrausko. Besivaišindami pyragais ir kava jie tęsė diskusijas rūpimais klausimais. Buvo reikšta nuomonė, kad tokie seminarai yra reikalingi ir naudingi ir turėtų būti rengiami ir ateityje. Duota sugestija panašiam seminare pasiaiškinti gaudamos paramos atsiskaitymo tvarką, kadangi ne visi ją žino. Atsiskaitymas, nors ir nedidelės sumos, turi vykti labai smulkmeniškai, atsižvelgiant į Lietuvos valstybės kontrolės reikalavimus. Neatsiskaite už gautą paramą negali gauti naujos.

(Info)

LIETUVIŠKOS KULTŪROS SKLAIDA IR DIMENSIJA EUROPOJE

Seminaras užsienio lietuviams Vilniuje

sikeista mintimis, nes ypač užsienio lietuviams buitinės kultūros klausimai yra aktualūs.

Lietuvos instituto direktorė Karina Firkavičiūtė kalbėjo apie Lietuvos kultūros išsaugojimo bei sklaidos galimybes ir apie Lietuvos kultūros reprezentavimą užsienyje. Ji pristatė 2001 m. Kultūros, Švietimo ir mokslo bei Užsienio reikalų ministerijų įsteigtą viešąją įstaigą Lietuvos institutas, kuris kaip tik savo veikla plėtoja, stiprina ir gilina Lietuvos kultūros ir meno, švietimo, mokslo sklaidą užsienyje. Šiuo metu institute dirba trys darbuotojos.

Seminaro dalyviai aplankė Lietuvos dailės muziejaus ekspoziciją. Vakare susitiko institute laisvam pokalbiui prie vaišių stalo ir lietuviškos muzikos. Dalyviai ir svečiai besikalbėdami ir besidalydami įspūdžiais praleido dar porą valandų.

Kitą dieną Švietimo ministerijos atstovė informavo apie ministerijos paramą užsienio lietuvių mokykloms. Ji aprūpina mokyklas reikiama vadovėliais, gali skirti 20 Lt per metus už registruotą mokinį, organizuoja mokytojų kvalifikacijos kėlimo kursus. Mokykla, norinti gauti vadovėlių ir paramą, turi registruotis Tautinių mažumų ir išeivijos departamente ir pridėti mokinių sąrašą.

Pirmąjį dienos pranešimą padarė Tautinių mažumų ir išeivijos departamento gen. direktoriaus pavaduotoja Vida Bagdonavičienė tema "Švietimo, kultūros ir informacijų centrų koncepcijos pristatymas, svarstymas, tobulinimas". Koncepcijos tikslas – nustatyti Lietuvos valstybės dalyvavimo steigiant ir remiant užsienio lietuvių bendruomenių švietimo ir kultūros informacijos centrus tvarką. Departamentas siekia pirmiausia sudaryti centro registrą, kuriame atsispindėtų esama padėtis ir ja remiantis sudaryti koncepciją, kas, kur ir kaip turėtų būti remiama. Bus siekiama nustatyti tam tikrus centrus, kurie pirmiausiai

50-OJI EUROPOS LIETUVIŠKŲJŲ STUDIJŲ SAVAITĖ

Šių metų liepos 11–17 dienomis jau penkiasdešimtąjį kartą vyko kasmetinė (su viena išimtimi – pernai, 2003 m.) Europos lietuviškųjų studijų savaitė. Joje buvo užsiregistravę ir 50 dalyvių. Tai vienas mažiausių dalyvių skaičių per visą Savaičių istoriją – jis ne vieną kartą buvo pasiekęs net du šimtus.

Dalyvių negausumas bei kitos aplinkybės irgi jau ne pirmą kartą pastaruoju laiku sukėlė pesimistinių minčių apie ELSS „išsisėmimą“. Tačiau to išsisėmimo nėra kvapo nesijuto Studijų savaitės paskaitos, kurios visos buvo gyvybingos, aktualios, taikančios į dabartį ar net ateitį, bet tvirtai besiremiančios praeitimi. Tai ypač pabrėžtina apie pirmąją paskaitą, kurioje pedagogas dr. Vincas Bartusevičius skaičiaus, pavardėmis ir dalykiškais apibendrinimais metė platų, panoraminį žvilgsnį, iliustruotą išraiškinga vaizdine medžiaga, į visą ELSS istoriją. Jis nepamiršo nė Savaičių priešistorės ir sociologo akimi apžvelgė tas dvasines ir psichologines sąlygas kurios ELSS pašaukė į būtį ir jas lydėjo ištisą pusšimtį metų. Klausantis V. Bartusevičiaus paskaitos ir žiūrint jo parengtas skaidries, buvo sunku nesisžavėti tos gausybės žmonių energija išsiliejusia netoli tūkstančiu įvairiomis pranešimų bei paskaitų temomis (jas prelegentas taip pat kruopščiai suklasifikavo)

ir visa ta kita veikla, kurios reikėjo kiekvienos Savaitės sėkmei. Antra vertus, tuoj pat apimdavo ir liūdesys akivaizdžiai matant, kad visų ELSS iniciatorių, beveik visų jų pagrindinių moderatorių ir daugelio jų pagrindinių dalyvių jau nebėra tarp gyvųjų. Tad kokia bus Savaičių ateitis?

Šis džiaugsmo ir liūdesio mišinys ženklino ir Savaitės išvakarės. Atrodo pirmą kartą Studijų savaitėje surengtos ekuimeninės pamaldos – jas laikė katalikų kunigas J. Dėdinas ir evangelikų kunigas M. Kairys. Deja, jose dalyvavo tik ne daug žmonių, nes autobusas, vežęs

dalyvius iš Kauno į Hüttenfeldą, smarkiai vėlavo. Beje, galimybė katalikams dalyvauti pamaldose kiekvieną dieną prieš pusryčius – tai vienas iš „frontininkiškų“ Studijų savaitės bruožų, kaip pastebėjo V. Bartusevičius, kartu pabrėždamas, kad ELFB, nors Savaitės įsteigė, jų ne laikė savo grupiniu interesu ir tuo labiau pastaruoju metu čia nešėimininkavo. Tiesiog frontininkai ilgus dešimtmečius sudarė judriausią, labiausiai pasišventusią veiklios kultūros elementą.

V. Bartusevičius pateikė apžvalginį žvilgsnį į visą ELSS panoramą, o literatūrologė dr. Dalia Kuizinienė iš Kauno susitelkė ties siauresne – grožinės literatūros – sritimi, apžvelgdama ELSS prelegentų indėlį į lietuvių literatūros kritiką. Tas indėlis buvo tikrai didžiulis, tik ribojosi daugiau tradicine literatūra ligi 1940 metų. Diskusijose išryškėjo, kad Savaičių paskaitininkai beveik nekreipė dėmesio į literatūros gyvenimą už Lietu-

Pirmadienio paskaitos sąmoningai buvo sutelktos į ELSS praeitį, o dr. Kuolys savo paskaitos pabaigoje užsiminė apie dar gilesnę – Antrojo Lietuvos Statuto ir Leono Sapiegos laikų – praeitį, bet paskaitą pradėjo jau modernesniais laikais, paminėdamas gana naujus sociologinius tyrimus, iš kurių matyti, jog elito ir visuomenės raida Lietuvoje labai skiriasi. Elito akimis demokratijos bei laisvosios rinkos vertė augo, o visuomenės – mažėjo. Elitui atrodo, jog mažėjo visuomenės socialinės apsaugos vertė. 1999 m. tyrimo duomenimis Lietuvos visuomenė artimesnė Rytų visuomenėms. Ji ilgisi lyderio (dar labiau jo ilgisi Rumunijos, Latvijos, Ukrainos visuomenės). Iš visų postsovietinių šalių tik Estija labiau vertina dabartinę nei buvusią santvarką. D. Kuolys citavo ir antropologų nustatytą šiuolaikinių lietuvių mitologinį pasaulėvaizdį, pagal kurį R. Paksas yra Jėzus, o Seimo nariai – velniai. Lietuvos sąmo-

nė esanti labai atvira įvairioms mitologinėms konstrukcijoms. O Europos atžvilgiu ir elito, ir visuomenės įvaizdžiai sutampa: Europa yra kažkas kita, kas nesame mes. Galop D. Kuolys pateikė du vienas kitam priešingus Europos įvaizdžius. Pagal vieną jų – Gintaro Beresnevičiaus, Lietuva kaip Europos gelbėtoja jau nuo viduramžių laikų sušaržuojama iki absurdiškų imperinių tolumų, o pagal kitą – Petro Auštrevičiaus, Lietuvai Europos Sąjungos reikia tam, kad čia vyktų reformos – „Europa už mus padarys mūsų reformas“.

Abu įvaizdžiai yra lietuvių nevisavertškumo simptomai. D. Kuolys siūlė, kad Lietuva beeuropėdama grįžtų prie Leono Sapiegos išminties: esame laisvi dėl to, kad turime savo įstatymus ir jų laikomės, net jei tie įstatymai lygiuojasi į Europos normas. D. Kuolio paskaita sukėlė gyvas diskusijas.

Nemažiau žaisminga ir sykiu gili buvo ir istoriko iš Kauno prof. dr. Egidijaus Aleksandravičiaus paskaita apie antisemitizmą Lietuvos įvaizdyje, t.y. kiek Lietuva užsienio ir pačių lietuvių sąmonėje

50-osios EL studijų savaitės dalyviai

Nuotrauka O. Bartusevičienės

vos bei lietuvių išėivijos ribų ir tik šiek tiek pastebėjo A. Mackaus kartos kūrybą. Buvo vengiama aštrių kontroversijų. Diskusijose taip pat iškeltas be atsakymo likęs klausimas, kaip ir kiek ELSS skyrėsi nuo JAV fronto bičiulių studijų ir poilsio dienų bei Santaros-Šviesos suvažiavimų.

Antradienį (07. 13) istorikas dr. Darius Kuolys iš Vilniaus perskaitė paskaitą „Kaip mes europėjome?“. Prelegentas iš karto pagavo klausytojus savo subtiliu, neužgauliu, bet labai išradingu humoru.

siejama su antisemitizmu. Senosios Lietuvos įvaizdyje antisemitizmas neegzistuoja. Kai Vakarų Europoje buvo organizuojami pogromai, žydai kėlėsi į LDK (nuo vėlyvųjų viduramžių iki 17 a. vidurio). LDK buvo priėmę Rusijai ir Chmelnickio būriams Ukrainoje. Tačiau per holokaustą Lietuva tapo antisemitizmo simboliu. Kodėl? Gal dėl to, kad išnaikinti beveik visi litvakai (LDK žydų palikuonys), nors pačioje etnografinėje Lietuvoje lietuviai sudarė tik nežymią žudikų mažumą. Lietuviai kartais teisinias "dviejų genocidų teoriją", tačiau aukai sunku įsivaizduoti, kad ji ir pati gali būti persekiotoja. Kodėl antisemitizmas toks gyvas dabar – kartoje, kuri užaugo nepažinusi nė vieno žydo? O kad antisemitizmas gajus, rodo daugybė ženklų, nors sisteminių tyrimų nėra. Įvaizdžiai kūrėjai suprato, kad tas, kas tokias ženklius duoda, gauna daug balsų. O kadangi Lietuva turi antisemitinį įvaizdį, jai tenka kaltumo prezumpcija. Įvaizdis arba reprezentacija, žinoma, kaip pradžioje pabrėžė E. Aleksandravičius, nebūtinai atitinka tikrovę, tad čia yra daug progų pasinaudoti demagogams-manipuliatoriams, įskaitant ir pačius lietuvius. Nenuostabu, kad paskaita sukėlė audringas diskusijas, ypač keliant klausimą, kas tai yra antisemitizmas.

Trečiadienį (14 d.) į auditoriją prabilo politologė iš Briuselio Emilija Pundziūtė, bandžiusi spręsti, kas tai yra europinis identitetas. Elegantiškoje paskaitoje ji išskėlė kultūrinį identitetą ir pilietinį identitetą. Kultūriškai europiečiai ("Veneros žmonės") šiuo metu pasižymi pavyzdine taikos kultūra – jie daugiau linkę į kompromisą, konsensuso ieškojimą, derybas negu į karinių priemonių naudojimą, kuriuo pasižymi amerikiečiai ("Marso žmonės"). Europiečiai taip pat puoselėja buvusių istorinių priešų susitaikymą, atsivėrimą vienas kito istorijai. Daug sunkiau ir, anot Pundziūtės, svarbiau sukurti pilietinį identitetą. Kaip pasijusti Europos piliečiu? Ar išvis įmanoma "Europos pilietinę tautą" sukurti be bendros kalbos? O gal Europos konstitucija galės sukurti vieną europiečių politinę bendriją? Prelegentė daug kalbėjo apie horizontalią ir vertikalią integraciją ir apie kluivinius kelyje į "Europos pilietybę" (pvz., tiesiog informacijos apie ES trunkumą) taip, kad kai kam kilo abejonė, ar iš viso reikia didesnės integracijos, negu dabar jau turime. Vis dėlto E. Pundziūtės paskaita žavėjo savo kruopštumu. Vakare (po itin judrios iškylos) dalyviai atrodė truputį pavargę, kad labai susidomėtų gana ištęstu ir nešmaikščiu

simpoziumu "Pasaulio lietuviybė ir Lietuvos užsienio politikos uždaviniai". Jame dalyvavo Lietuvos URM Konsulinio departamento direktoriaus pavaduotojas dr. Petras Anušas, Vokietijos LB pirmininkas Antanas Šiugždinis, teisininkas dr. Mažvydas Michalauskas ir žurnalistas Mykolas Drunga. P. Anušas pristatė oficialią URM Lietuvos užsienio politikos koncepciją. Jis ir kiti kalbėtojai truputį padrikai pateikė daug vertingų minčių dėl vyriausybinių ir nevyriausybinių lietuviškų institucijų veiklos ir ateities, bet, kadangi tos mintys tikriausiai bus ateities diskusijų pagrindas, jų čia toliau nekomentuosime.

Ketvirtadienis (15 d.) prasidėjo dr. Mažvydo Michalausko iš Paryžiaus paskaita,

ELSS dalyviai paskaitos metu

kurioje keltas klausimas, ar Lietuvos teisė progresuos Lietuvai įsiliejus į ES struktūras. Tas įsiliejimas gali turėti pozityvių pasekmių, bet gali turėti ir negatyvių (teisės pažangėjimo požiūriu). Prelegentas pateikė argumentų, kad Lietuvos teisė progresuos, ir argumentų, kad ji neprogresuos, viską pailiustruodamas konkrečiais pavyzdžiais. Tarp argumentų už teisės progresą jis suminėjo naujų teisių atsiradimą, o tai savo ruožtu skatins teisinį švietimą. Naujos teisės atsiranda dėl to, kad vietos teismas gali, remdamasis "aukštesnėmis" Europos teisės normomis, netaikyti vietos įstatymų. Naujos teisės atsiranda ir iš teisminės įstatymų interpretacijos, pvz., tuo remiantis buvo į šalį padėti vietos įstatymai, neleidžiantys pakeisti lyties. Dr. M. Michalauskas pažymėjo, kad Lietuvos teisėjai ir advokatai dar nelinkę vadovautis Europos teisyne normomis (nes jų kaip reikiant ir nepžišta), todėl atsiranda bylos Strasbūro teisme. Prelegento nuomone, kad to būtų išvengta, Strasbūro normas reikia taikyti nuo pirmosios instancijos – tai būtų progresas! O tarp argumentų prieš teisės pažangėjimą jis paminėjo pavojų, kad Lietuva gali prarasti savąją teisinę mintį ir kad yra galima teisinių normų infliacija. Paskaita sukėlė gana gyvas

diskusijas, nes buvo neaišku, koks yra teisės pažangos kriterijus. Bet kaip ten bebūtų, dr. M. Michalauskas buvo pagirtas už dalykiškumą ir konkretiškumą.

Vakaras baigėsi lituanistės dr. Žavintos Sidabraitės-Valkiūnienės iš Kretingos paskaita apie 18 amž. Mažosios Lietuvos evangelikų pamokslų idėjinę slinktį. Juose Šv. Raštas buvo tik išeities taškas pasaulietinėms dienos aktualijoms nušviesti. Kunigas turėjo patarti visais reikalais, užtat jis turėjo išmanyti visus mokslus. Kristus kaip Išganytojas užleido vietą Kristui Mokytojui; kristologija traukėsi į periferiją, o centre atsidarė etika. Kunigas turėjo ne skelbti atleidimą, bet mokyti, kaip tapti doresniam. Kai kurie Švietimo amžiaus evangelikų pamokslų bruožai buvo būdingi ir katalikams. Tai buvo vienintelė religinės tematikos paskaita šioje Studijų savaitėje; kadangi ji rėmėsi Milkaus ir Donelaičio tekstais, susilaukė pastabų ir iš istorikų bei lituanistų.

Ketvirtadienį tuo pat metu kitoje salėje vyko užsienio lietuviškų mokyklų mokytojų seminaras, užtat jo dalyviai vakare trumpai užsuko ir į ELSS, ją pasveikino, paskaitė poezijos.

Penktadienį (16 d.) prieš pietus vyko žurnalisto Mykolo Drungos paskaita apie (dabar jau užsirusi) Laisvosios Europos radijo lietuvių skyrių bei jo ryšį su vakarietiškoja lietuviybe. Prelegentas stengėsi išryškinti, kuo LER skyrėsi nuo Amerikos balso, kas buvo visoms tautinėms redakcijoms bendra, kokie buvo esminiai LER principai ir kas buvo būdinga LER lietuviškosioms laidoms. Taigi šiuo pranešimu vėl buvo sugrįžta į neseną praeitį, į laikus, kai Laisvosios Europos radijo lietuvių redakcija bei ELSS tam tikra prasme dirbo panašų švietėjišką darbą.

Vakare dalyviai ir trys moderatoriai (E. Aleksandravičius, D. Kuolys, A. Hermanas) aptarė Savaitės eigą, pasidžiaugė šiemet ypač pavykusiomis ekskursijomis, gerai suplanuotomis paskaitomis bei linksmu ir kultūringu vakariniu bendravimu. Kalbant apie ateitį, bendra nuomonė buvo ta, kad šitas penkiasdešimties Studijų savaitės etapas jau baigtas, bet, turint tokias puikias sąlygas Hüttenfelde, reikia ieškoti naujų veiklos formų. Buvo išreikšta viltis, kad bendromis Europos Sąjungos šalių-narių lietuvių bendruomenių, Lietuvos Vyriausybės ir Lietuvos išsvijęs instituto pastangomis bus surasta naujajai Europos lietuviybei naudinga išeitis.

(Mykolas Drunga)

KALBA – SIELOS VEIDRODIS?!

2004 m. Vokietijos LJS suvažiavimas Hüttenfelde

Šia mintimi savo paskaitą pradėjo lietuvių kalbos mokytoja Bronė Lipšienė susirinkusiems Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungos suvažiavimo dalyviams. Paskaitos valanda prabėgo nepastebimai, mokytojos klausėmės su dideliu malonumu ir susidomėjimu. Ji privertė mus susimąstyti apie barbarizmus, žargoną, svetimus keiksmažodžius, skolinius bei vertalus, kurie per daug dažnai išsprūsta iš mūsų pačių burnos.

Po jos kalbėjo Mannheimo universitete dirbantis lingvistas Vytautas Lemke. Savo paskaitoje jis stengėsi pabrėžti, kad gyvenant svetimose šalyje mūsų kalboje neišvengiamai atsirastų skolinių, kurių gimtąja kalba mes tiesiog nevaldome, pavyzdžiui, studentų žodyne vartojamas žodis "Schein" (iskaita) arba valstybinių institucijų žodžiai kaip "Steuererklärung" (mokesčių deklaracija). Iš šios paskaitos išsiplėtojo įdomios, ilgai truncančios diskusijos. Kiekvienas iš savo asmeninės patirties galėjo papasakoti įvairiausių nutikimų, susijusių su kalbų maišymu. Tarp kai kurių suvažiavimo dalyvių diskusijos tęsėsi ir prie skanių pietų stalo.

Suvažiavimo dalyviai klausosi paskaitos

Popietinėje programos dalyje buvo numatyta darbo biržos darbuotojo informacinė paskaita apie pasikeitusias Lietuvos studentų Vokietijoje darbo sąlygas, Lietuvai įstojus į Europos Sąjungą. Jam neatvykus ėmėmės kitų darbų: dalijomės mintimis bei svarstėme Vokietijos LJS projektų galimybes bei jų konkretų įvykdymą, ilgai diskutavome apie pačią Jaunimo sąjungos egzistencinę prasmę. Iš šių diskusijų kilo daug vaisingų idėjų, kurias įvykdyti apsiėmė naujai išrinkta VLJS valdyba. Naujosios valdybos rinkimai vyko gana įtemptai. Balsavime dalyvavo 19 asmenų, iš kurių daugumą sudarė gimnazijos mokiniai. Pirminiame kandidatų sąrašė buvo 12 kandidatų. Pirmieji septyni, surinkę daugiausia balsų, sudarė šiuometinę vienerių metų kadencijos VLJS valdybą:

Aidas Šiugždinis – pirmininkas,
Arūnas Damijonaitis – 1-asis vicepirmininkas,
Karolis Grevas – 2-asis vicepirmininkas,
Martynas Gaurilčikas – sekretorius,
Laima Lipšytė – išdininkė,
Vilma Remmert-Fontes – atsakinga už lėšų telkimą bei patarėja teisiniams reikalams,
Dovilė Masionytė-Lemke – koordinatore reikalams su Lietuvos jaunimo organizacijomis.

Naujoji VLJS valdyba: D. Masionytė-Lemke, M. Gaurilčikas, A. Šiugždinis, L. Lipšytė, A. Damijonaitis, K. Grevas ir V. Remmert-Fontes

Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungai tapus juridiniu asmeniu, pagal esamą statutą teko išsirinkti ir revizijos komisiją. Ją sudaro: Vytautas Lemke, Haroldas Matulevičius ir Aurimas Briedelis.

Nustačius valdybos veiklos gaires, verta paminėti keletą įdomesnių planų ateičiai. Iki 2004 metų Šv. Kalėdų planuojame įvykdyti "Kalėdų dėžutės" projektą. Iš apylinkių jaunimo surinktos dovanėlės bus siunčiamos vaikų namams Lietuvoje. Su šiuo projektu susijęs ir kitas įgyvendinti norimas planas – tai lietuvių jaunimo lankymas bei ryšių užmezgimas didesniuose Vokietijos miestuose.

Vienas iš VLJS projektų – surengti kiną po atviru dangumi – birželio 11 dieną jau buvo įgyvendintas. Dėl prastų oro sąlygų kino seansų teko perkelti į bendrabučio salę. Buvo rodomas senas lietuviškas filmas "Tadas Blinda". Susirinko apie 30 žiūrovų.

Valdyba savo veiklą pradėjo energingai ir darbingai. Tikimės, kad šis užsidegimas neišblės visus metus.

Dovilė Masionytė-Lemke

ATEITININKŲ SUVAŽIAVIMAS

2004 m. gegužės 29–31 d. per Sekmines

Šiemet Vokietijos ateitininkai gauti šv. Dvasios dovanų leidosi į kalvotą ir miškingą Schwarzwaldą. Čia, atokiuose jaunimo rekolekcijų namuose „St. Barbara“, per Sekmines susirinko didokas

Vasario 16-osios gimnazijos ateitininkų ir kandidatų būrys, lydymas keleto studentų ir sendraugių. Kas nepabūgo aukštų šlaitų ir stačių skardžių, džiaugėsi atitrūkęs nuo Hüttenfeldo laukų ar

miesto šurmulio, bet visgi gilios ramybės ilgai neturėjo – gimnazistai atsivežė gitaras ir storus dainynus.

Ypač maloniai susitikimo dalyvius nu-džiugino kišenėje aštraus žodžio nieš-

kantis svečias iš Šveicarijos, kun. dr. Jonas Juraitis. Jis skaitė paskaitą nūdienai aktualia vertybių tema. Pastarųjų šiandien apstu, jos tiesiog „peršasi per šnerves“, nes gyvename vertybių pertekliaus ir sąmyšio laikotarpiu. Tokiomis sąlygomis žmogui kaip niekad svarbu išlaikyti savo laisvę bei išsiugdyti skonio ir kokybės jausmą tam, kad galėtų rinktis, kad atskirtų grūdus nuo pelų.

A. Karčiauskas savo pranešime kalbėjo apie laiko pojūtį ir kultūrų tempą. Nuo ko priklauso, kad laikas bėga greit ir kada jaučiame nuobodulį? Ir ką reiškia „laikas – pinigai“? Įsigilinti į žmogaus psichiką ir kultūrinius skirtumus laiko atžvilgiu yra svarbu norint nuosekliai įgyvendinti krikščionišką tiesą, kad mūsų laikas žemėje yra Dievo dovana – retas išteklius.

Aušra Malinauskaitė padėjo emociškai įsijausti, ką reiškia sugyvenimas ir veikla esant skirtingoms kultūroms. Nors tai

vyko žaidimų su modifikuotomis tai-

8

esančioje kopolyčioje. Kun. A. Kelmelis, priminęs visų ateitininkijos principų svarbą, per pamokslą kvietė nepalikti jų abstraktybėje, bet pritaikyti sau kažką labai konkrečiau. Mišių metu 10 gimnazistų davė vyresniojo moksleivio ateitininko įžadą. Įžadui parengė bei reguliarius kuopos susirinkimus globojo M. Šmitienė ir R. Jankūnienė. Joms gili padėka už darbą!

Sekminių susibūrimo metu tikrai nebuvo vien tik refleksuojama. Iškyloje prie „Titi-see“ ežero irstėmės valtimis; vakariniame Freiburge, centrinėje aikštėje, teko konkuruoti su kitais dainų ir gitarų mėgėjais – sunku nebuvo, lietuviški balsai nustelbė. Ta proga neapsiėjome ir be trumpetų įvado apie ES plėtrą: pasigirdavo klausimų, kokia kalba šios dainos. Jos, žinoma, netilo iki išnaktų.

Antanas Karčiauskas

Ateitininkai iškylauja

Nuotrauka M. Šmitienės

syklėmis forma, visi pajuto aštrėjančią atmosferą (kuri gali vesti tiek prie apatijos, tiek prie protrūkio), kuomet neįmanoma „susišnekėti“. Šią atmosferą patirti ir savo paties reakciją išanalizuoti yra gera pamoka, besirengiant bendrauti su skirtingų kultūrų atstovais.

Sekminių mišias šventėme šalimais

Sportas

ANTRASIS EUROPOS LIETUVIŲ KREPŠINIO TURNYRAS HAMBURGE 2004 M.

Galima sakyti, kad viskas prasidėjo prieš penketą metų, kai broliai Robertas ir Osvaldas Aleksos po krepšinio treniruočių gurkšnodami vokišką alų nedideliame Vokietijos mieste Mūnsteryje ilgėjosi savo draugų ir tikrų krepšinio varžybų. Tada jie svajavo surinkti lietuvius, išsibarsčiusius po įvairius Europos miestus, ir sukviesti į vieną vietą parungtyniauti. Tais metais pabandyti

Europos lietuvių krepšinio turnyrą, kuriame, be Frankfurto, Osnabrūko, Hamburgo ir Mūnsterio komandų, dalyvavo ir viena mišri „europietiška“ komanda. Šį turnyrą laimėjo osnabriukiečiai. Antrasis turnyras tikriausiai turėjo vykti šiame mieste, tačiau susiklosčius aplinkybėms teisėjų švilpukai buvo perduoti į hamburgiečių rankas ir taip 2004 m. balandį, tęsdami Mūnsterio lietuvių pradėtas tradicijas, Hamburge gyvenantys lietuvių surengė II Europos lietuvių krepšinio turnyrą.

Kurį laiką varžybų idėjos brendo Hamburgo lietuvių bendruomenės valdybos narių galvose, kol galiausiai buvo nustatyta varžybų diena ir prasidėjo pasirėngimo darbai. Į pagalbą buvo pasitelkti ir Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos valdybos nariai Dalia Henke ir Rimas Baliulis bei visi kiti lietuviai. Naudodamiesi savo ryšiais ir puikia iniciatyva jie padėjo suorganizuoti tokį šaunų ir nepakartojamą renginį. Tikrai buvo labai smagu, kad mūsų projektu susidomėjo Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir materialiai parėmė mūsų mėgėjišką krepšinio turnyrą, paramos sulaukėme ir iš privačių asmenų

(Roberto A. Funko, Raimondo Paulausko), Hamburgo savišalpos draugijos bei kelionių agentūros „Kernavė Travel“ (vadovaujamos Rimo Baliulio). Rengdami tokį renginį, be jų materialinės pagalbos nebūtume galėję iki minimumo sumažinti kiekvieno turnyro dalyvio išlaidų.

Krepšinio turnyro organizaciniam komitetui reikėjo gerokai paplušėti, kol visi užmojai pavirto realybe. Gavę paramą, išsiuntinę sausio mėnesį kvietimus keliasdešimčiai realiai žinomoms ar tik virtualiai egzistuojančioms lietuvių bendruomenėms bent dešimtyje Europos valstybių, nekantriai laukėme, kol sužinojome, kiek potencialių žaidėjų komandų turėsime. Tik kovo mėnesį, besibaigiant komandų registracijos laikotarpiui, preliminariai buvo galima skaičiuoti apie 170 dalyvių – tiek jų ir buvo priskaičiavus sirgalius! Esant tokiam gausiam žmonių skaičiui ir norėdami surengti krepšinio turnyrą per vieną dieną, turėjome surasti didelę ir modernią sporto salę, kurioje vienu metu galėtų vykti dvejų varžybos ir būtų vietos apšilti bei pamėtyti kamuolį į krepšį belaukiantiems savo eilės. Mums labai pasisekė, kad tą šeštadienį erdvi

Hamburgo komanda

je surengė Vokietijoje gyvenančių lietuvių krepšinio turnyrą, kuris visai neblogai pasisekė. Todėl jau 2002 m. lapkritį, pasitelkę į pagalbą daugiau krepšinio entuziastų, ryžosi organizuoti pirmąjį

Bilstedo gimnazijos sporto salė buvo laisva ir galėjome ją visai dienai išsinuomoti. Pasisekė, kad ir Hermannstalo mokyklos vadovybė pasitikėjo lietuviais ir "užleido" savo mokyklos valgyklą, aktų salę bei šešias klases, na, turėčiau pridurti, jog šioje mokykloje turime mokytoją – užtarėją Hans-Heinrich Busse, kuris ir turnyro šventinio vakaro metu padėjo palaikyti tvarką tarp įsilinksminusių tėvynainių.

Komandų kapitonai su organizatore

Likus dviem savaitėms iki turnyro dar skaičiavome 14 komandų, tačiau į patį turnyrą penktadienio vakare atvyko 12 komandų: iš Kopenhagos, Sonderborgo miesto (Danija), Punsko (Lenkija), Kauno (Lietuva), Paryžiaus (Prancūzija), Berlyno, Kölno, Osnabrūko, Miuncheno, gimnazistų komanda iš Hüttenfeldo ir dvi šeiminių komandos iš Hamburgo (Vokietija). Mes galime tik pasidžiaugti, jog turnyras populiarėja: pirmajame turnyre Münsteryje dalyvavo 5 komandos, o antrajame jau dvigubai daugiau, tad tikėkimės, jog ir trečiajame bus ne mažiau entuziastų!

2004 m. balandžio 24 d. 10 val. šaunioji turnyro organizatorė Asta Baikauskaitė paskelbė varžybų pradžią. Pirmosios dvejios rungtynės vyko vienoje aikštelėje tarp Hamburgo ir Kauno, o antroje – tarp Punsko ir Miuncheno komandų. Turnyro varžybos vyko pagal FIBA taisykles, t.y. komandą sudarė bent 5 žaidėjai ir jos sudėtyje turėjo būti viena mergina, jei jos nebuvo – teko žaisti keturiose. Tikiuosi, kad ne tik dėl to salėje tą dieną buvusios merginos buvo labai populiarios!? Buvo žaidžiama du

kėlinius po 10 minučių; du kartus pralaimėjusi komanda netekdavo teisės žaisti toliau. Labai gaila, bet tokios "dvių minusų" taisyklės teko imtis norint per vieną dieną sužaisti ir atrankines, ir finalines varžybas bei atšvęsti pergalę. Išsamiai specialiai šiam krepšinio turnyrui padarytus protokolus pildė Dalytė Baliulytė ir Inga Storpirštytė, o teisėjauti padėjo ir Antanas Bubnelis iš Hannoverio, ir Lina Dabroven iš Osnabrūko, ir jau beveik visų pažįstami hamburgiečiai Ričardas bei Rimas Baliuliai (atleiskite, kad visų teisėjavusiųjų nepaminėjau). Nebūtume apsiėję ir be tiekėjo – vairuotojo Raimundo Paulausko tvirtų rankų bei visų vikrių pagalbiniųjų virtuvėje, kurios ruošė pusryčius ir priešpiečius.

Dainiaus Vidžiūno burtų keliu sudaryto varžybų grafiko dėka turnyras neužsitęsė. Kaip ir numatėme, po 10 valandų įnirtingų kovų po krepšiais, atsipūtimo valandėlių ir "cheer leaders" pasirodymų, buvo apdovanoti nugalėtojai, įteikti prisiminimo medaliai bei diplomai, garbės taurės – auksą iškovojusiai Vasario 16-osios gimnazijos gimnazistų komandai iš Hüttenfeldo (Vokietija), sidabrą – Kopenhagos sportininkams (Danija), o bronzą atiteko sportininkams iš Punsko (Lenkija), žinoma, nepamiršome įteikti paguodos prizų ir mažiausiai taškų surinkusiai Berlyno komandai.

Hamburgo tautinių šokių grupė šoka Europos dienoje

Šventinė vakarienė visai gausybei sportininkų bei sirgalių buvo patiekta mokyklos kieme. Humanitarinės pagalbos

"Samaritų" organizacijos lauko virtuvė po žvaigždėtų dangum, nors ir buvo vėsu, spartietišškai patiekė daržovių sriubą, keptą vištieną su bulvių koše ir daržovėm – valgėme su malonumu. "Samaritų" medicininis personalas taip pat budėjo per varžybas ir keletui žaidėjų suteikė pirmąją medicinos pagalbą. Galim pasidžiaugti, kad didesnių aukų kaip sumušti keliai ar pakreiptos pėdos nebuvo. Turiu pridurti, kad šią pagalbą gavome Hamburgo lietuvių bendruomenės nario ir savišalpos draugijos pirmi-ninko Petro Biermanno asmeninių ryšių dėka.

Mišri Hüttenfeldo/Kopenhagos komanda

Vakaro pasilinksminimai po sočios vakarienės buvo tęsiami šokių aikštelėje, kur vyko Raimondos Andreikėnaitės smagiai vedama diskoteka grojant tik lietuviškas melodijas. Nors kai kurie varžybų dalyviai mieliau būtų pasirinkę minkštą patalą, tačiau trypė su visais kartu iki pat paryčių...

Sekmadienio rytas išaušo saulėtas, gražus ir visiškai nelauktas, tačiau kaip ir visos šventės, kad ir kokios bebūtų smagios baigiasi, kad ir kaip to nenorėtum pripažinti... atsisveikinti gal buvo kiek lengviau, nes žinojome, jog susiradome draugų ir bendraminčių, kad susitiksimė kito Europos lietuvių krepšinio turnyro metu!

Turnyro organizatorių vardu –
Rasa Ingvarsson

Išėivijos reikalai

A. Paulauskas siūlo steigti Išėivijos reikalų departamentą

Laikinas prezidentas Artūras Paulauskas paragino premjerą Algirdą Brazauską daugiau dėmesio skirti išėivijoje gyvenantiems tautiečiams ir įsteigti Išėivijos reikalų departamentą. Šiuo metu prie Vyriausybės veikia Tautinių mažumų ir išėivijos departamentas.

"Lietuvių išėivijos parama buvo labai svarbi Lietuvai integruojantis į ES ir NATO. Neabejoju, kad išėivija galėsime remtis ir ateityje, jos nuomonės paisys demokratinė šalių, kuriose lie-

tuviai atrado savo antrąją tėvynę, politikai", - rašoma A. Paulausko laiške premjerui.

Anot A. Paulausko, jei bus rodomas reikiamas dėmesys į užsienį išvykusiems Lietuvos piliečiams, galima tikėtis, jog jie ir ateityje nenusisuks nuo savo tėvynės.

Laikinas prezidentas pažymėjo, kad reikėtų paraginti Bažnyčios vadovybę siųsti daugiau kunigų iš Lietuvos, ypač ten, kur gyvena daug naujos emigravimo bangos lietuvių.

BNS, liepos 9 d.

Bonn-Köln apylinkė

EUROPA PLEČIASI

Apie Europos plėtros šventę Düsseldorfėje

Kai Lietuvos ambasados Bonnos skyriaus vadovas Andrius Pulokas pasikvietė mūsų apylinkę į talką atstovauti Lietuvai Europos plėtros šventėje Düsseldorfėje, dideliems planams nebebuvo laiko. Kartu su Puloku pagalvojome, ką galėtume suorganizuoti per likusias kelias savaites ir turėdami nulinį biudžetą. Pasirodo, kad ir tokioje padėtyje galima pasiekti gerų rezultatų, jei visi kartu kimba į darbą.

Gargždų muzikos mokyklos dainų studijos „Svirplys“ kolektyvas

Šiaurės Reino-Vestfalijos krašto parlamento (Landtago) organizuotoje šventėje Lietuvai buvo skirtos dvi palapinės: vienoje įsikūrė informacijos ir turizmo centras, kuriame į gausių svečių klausimus atsakinėjo diplomatai – LR amba-

sados Bonnos skyriaus darbuotojai, kitoje palapinėje – „smuklėje“ šeiminkavo mūsų bendruomenės aktyvistai: lietuvišką alų pilstė Liudvikas Augaitis (ačiū „Gubernijai“!), jo žmona Aldona kartu su Neringa Müller pjaustė sūrius (ačiū „Žemaitijos pienui“!), bendruomenės atžalos – Anette ir Julia Karwath vaišino svečius kava ir šakočiu, jų mama Vilija papuošė palapinę. Nuotaikinga lietuvių kompanija pritraukė labai daug šventės svečių, kurie ne tik gyrė mūsų vaisingumą, bet ir galėjo įsigyti lino gaminių.

Šventės puošmena tapo Gargždų muzikos mokyklos dainų studijos „Svirplys“ pasirodymas. Šį vienu metu dainuojantį ir šokantį mergaičių kolektyvą, daugybės konkursų, tarp jų ir „Dainų dainelės“ dalyvį ir laureatą, mums pasiūlė didelis Lietuvos ir lietuvių draugas, gimnazijos mokytojas iš Düsseldorfo Igoris Sigovas. Dar gyvendamas Leningrade Igoris savarankiškai puikiai išmoko lietuvių kalbą, dalyvaudavo Vilniaus universiteto rengiamose tautosakininkų stovyklose. Ir Vokietijoje nenutrūko Igorio ryšys su Lietuva: kiekvieną vasarą jis visuomeniniais pagrindais dirba Karklės (prie Girulių) moksleivių stovykloje, kartu nusiveža grupelę vaikų iš Vokietijos,

įvairių priemonių poilsiautojų laisvalaikui. Šioje stovykloje Igoris ir susipažino su „Svirpliu“, tapo kolektyvo draugu ir globėju. Ačiū Igoriui, kuris pasirūpino mergaičių nakvyne ir laisvalaikui jų trumpų gastrolių Düsseldorfėje metu.

„Svirplio“ dainos ir choreografija ne tik sužavėjo (ir net iki ašarų sugraudino) Europos šventės žiūrovus (tuo įsitikinti galite pasižiūrėję ir pasiklausę video puslapyje www.europa.nrw.de), mergaitės koncertavo ir Siegeno lietuvių renginyje, keliose Düsseldorfo mokyklose, ligoninėje, senelių namuose.

Ačiū Vytui Janauskui, Juliiui, Ramonui ir Wolfgang Fuchs, parodžiusiems dainininkėms šventę ir Düsseldorfą iš paukščio skrydžio – televizijos bokšto.

Atsidėkodami „Svirpliu“ bei jo puikiais vadovams Nijolei ir Kostui Ūsevičiams pakvietėme juos į ledų ir fejerverkų balių centrinėje Düsseldorfo ledainėje. Net ir ten uždainavusios mergaitės sulaukė karštų plojimų.

Tikimės, kad ir ateityje „Svirplys“ stebins Vokietijos žiūrovus savo talentu, nuotaikingomis dainomis ir šokiais.

Jūratė Nöthen

Berlyno apylinkė

RINKIMINIO SUSIRINKIMO REZULTATAI

2004 m. balandžio 17 dieną Lietuvos Respublikos ambasados salėje įvyko Berlyno lietuvių bendruomenės rinkiminis susirinkimas.

Senasis pirmininkas Artūras Wilkatis ir naujasis pirmininkas Laimas Fergizas

Susirinkime balsavo ir senieji, ir naujai užsiregistravusieji bendruomenės nariai – iš viso 18 asmenų. Kiti dalyviai turėjo stebėtojų teises.

Susirinkimui pirmininkavo Artur Wilkat, sekretoriavo Vilma Range, balsų skaičiavimo komisiją sudarė Rimvydas Kisevičius ir Saulius Jarmalavičius.

Susirinkimas vienbalsiai patvirtino VLB Berlyno apylinkės naujuosius įstatus. Įstatų tekstas skelbiamas interneto puslapyje www.berlynas.de.

Susirinkimas išrinko naująją valdybą ir apylinkės pirmininką:

- Laimas Fergizas, pirmininkas,
- Rimvydas Kisevičius,
- Regina Maldonytė,
- Viktoras Novatorovas,
- Vilma Range,
- Vytautas Rovbutas,
- Artūras Wilkatis.

Regina Maldonytė ir Vytautas Rovbutas buvo išrinkti jiems nedalyvaujant, tik gavus jų sutikimą. Kiti kandidatai prisistatė asmeniškai, papasakojo, kaip jie įsivaizduoja savo darbą

Bendruomenėje. Buvo vienbalsiai balsuota už visą Valdybos sudėtį. Pirmininkas buvo renkamas atskiru balsavimu.

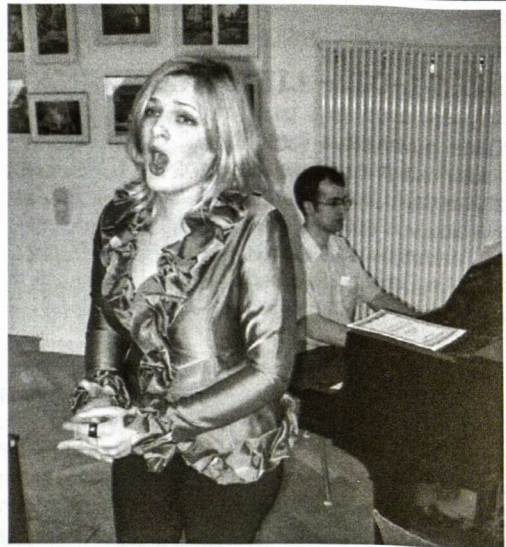
11

Renginio dalyviams fleita grojo Lietuvos draugas Julian Wyszynski-Trzywdar, lietuvių liaudies dainas atliko Vilma Remezaitė, akompanavo Rimvydas Kisevičius. Fotografijų iš Italijos ir Lietuvos parodą pristatė Hannelore Gerlach. Renginio pabaigoje dalyviai vaišinosi savo atsineštais velykiniais patiekalais, iš kurių išsiskyrė gausios Vilmos Range pagamintos gėrybės.

Susirinkimo rezultatai buvo aptarti ir vaišės tęsiamos Artūro Wilkatčio namuose Rytų Berlyne.

Bendruomenės Valdyba dėkinga LR ambasados darbuotojams, padėjusiems ambasados salėje surengti šį susirinkimą.

**Susirinkime dainuoja Vilma Remezaitė
akompanuoja Rimvydas Kisevičius**

BERLYNAS EUROPOS LIETUVIŲ KREPŠINIO TURNYRE PATEKO Į TOP-12

Į Antrąjį Europos lietuvių krepšinio čempionatą Hamburge balandžio pabaigoje atvyko apie 170 lietuvių, gyvenančių visoje Europoje. Iš viso startavo dvylika komandų (žr. turnyro aprašymą šiame numeryje).

Berlynui atstovavo užgūdinti krepšininkai Vitalijus Černiauskas, Vilma Range, Raimondas Cirtautas, Saulius Jarmalavičius, Viktoras Novorotovas ir Laimas Fergizas. Kaip sirgaliai atvyko Rūta ir Edgaras Schartneriai.

Pagrindinės turnyro organizatorės – merginos Asta Baikauskaitė, Rasa Ingvarsson sužavėjo visus dalyvius ne tik tuo, kad suspėjo puikiai organizuoti renginį, žaisti už savo komandą, patirti traumų, bet ir dar galiausiai po renginio persirengusios tautiniais drabužiais šokti Hamburgo Rotušės aikštėje Europos dienų šventėje. Iš vyrų organizatorių Dainius Vidžiūnas pasižymėjo taikliais metimais aikštelėje, Raimondas Paulauskas ne tik asmeniškai organizavo renginį, bet ir finansiškai jį rėmė. Pasibaigus turnyru iki paryčių vyko šventė, šokiai, mezgėsi pažintys tarp Europos lietuvių.

Berlyno lietuvių krepšinio komanda

Stuttgarto LB apylinkė

VEIKLOS APŽVALGA

Apylinkėje įregistruoti 62 nariai, kurių 17 nepalaiko jokio ryšio su apylinkės valdyba. Svarbiausia priežastis – tai senyvas žmonių amžius, ligos, gyvenamosios vietos pakeitimas arba intereso neturėjimas. 2003 m. tik vienas lietuvis tapo bendruomenės nariu. Tikimybė, kad apylinkės narių greitai pagausės vis mažėja.

Renginiai vyko, kaip ir anksčiau kas 2 arba 3 mėnesį Kolpingo namuose. 2003 metais buvo suorganizuoti 5 renginiai. Kiekvienas jų prasidėdavo Kolpingo namų kopyčioje. Mišias laikydavo kun. A. Jurevičius. Kiekviename renginyje buvo kultūrinė-švietimo paskaita. Patys svarbiausi renginiai buvo Lietuvos nepriklausomybės datų paminėjimas: tai Vasario 16-oji (1918) ir Kovo 11-oji (1990), taip pat Kalėdų šventė su Kalėdų seneliu, kuris gausiai apdovanojo vaikus.

Renginiuose dalyvavo nevienodai gausiai žmonių, pvz., Kalėdų šventėje dalyvavo 60 asmenų, tarp jų 11 vaikų. Kituose

renginiuose dalyvavo vidutiniškai 30 žmonių. Noriai susitikimus lankė au-pair-auklės. Jos sudarė didesnę dalį susitikimo dalyvių. Tradicinė susitikimų dalis buvo vaišių stalas su kava ir pyragaičiais, kuriuos aukojo bendruomenės nariai.

ATSISVEIKINANT SU KUN. DR. JUREVIČIUM

Stuttgarto apylinkių sielovados vadovas kun. Algirdas Jurevičius baigė savo studijas St. Georgeno aukštosios mokyklos filosofijos-teologijos fakultete ir įgijo teologijos daktaro laipsnį. Jo disertacijos tema „Diakonatas pagal Katalikų bažnyčios tvarką“. Diakonatas tapo šiandien labai svarbus, kadangi kunigų vis mažėja, tad aktualu daugiau pasauliečių įtraukti į sielovados darbą.

Kun. dr. Jurevičius dabar grįžta į Lietuvą. Stuttgarto lietuviai lieka jam dėkingi už pamaldas ir už paskaitas tiek teologiniais, tiek Lietuvos aktualijų klausimas.

GEGUŽĖS 1-OJI – LIETUVA EUROPOS SAJUNGOS NARĖ

Hüttenfelde gyvenantys lietuviai jau iš vakaro susirinko pilies kieme ir lygiai 24 val. Lietuvos laiku bokšte iškėlė ES, Vokietijos ir Lietuvos vėliavas. Nuskambėjo Europos, Vokietijos ir Lietuvos himnai. Kuklus, bet įspūdingas fejerverkas skelbė miestelio gyventojams lietuvių džiaugsmą.

Gimnazijos mokiniai atlieka programą

Nuotrauka M. Šmitienės

Gegužės 1 d. ruošiamos iškilmės turėjo vykti vėliavų aikštėje, bet šv. Petručiui neleisus visi susirinko į perpildytą bendrabučio salę. Per 300 svečių rengėjų vardu pasveikino Vokietijos Lietuvos Bendruomenės Valdybos pirmininkas Antanas Šiugždinis. Tarp svečių buvo lietuviams gerai pažįstamas Europos Parlamento narys M. Gahleris, Vokietijos parlamento nariai Chr. Lambrecht ir dr.

M. Meisteris, Hesseno parlamento narys N. Schmittas, apygardos ir apskrities valdžios atstovai ir kone visa Lampertheimo miesto taryba. Iš Paryžiaus atvyko 10 lietuvių delegacija, vadovaujama Prancūzijos LB pirmininko L. Maknavičiaus.

Apie Lietuvos nueitą kelią pasakojo VLB pirmininkas A. Šiugždinis, Vasario 16-osios gimnazijos direktorius A. Šmitas priminė mokyklos indėlį formuojant teigiamą Lietuvos įvaizdį Vokietijoje ir Vakarų Europoje.

Mokinių komiteto pirmininkė vokiečių Eva Maria Ohl pasidžiaugė, kad ji gali lankyti lietuvių gimnaziją. Pasak jos, čia yra gyvoji Europa, nes kartu mokosi dviejų tautų mokiniai ir gerai sugyvena.

Po sveikinimų gimnazijos mokiniai trumpu ir labai įspūdingu montažu apžvelgė visą Europos pokario istoriją, pasakodami, kas vyko šiapus ir anapus geležinės uždangos ir kaip, jai kritus, išsilaisvinę kraštai ruošėsi šiai dienai.

Po trumpos meninės programos kalbėjo svečiai.

M. Gahleris savo kalbą pasakė lietuviškai. Jis ilgus metus buvo Europos Parlamento komisijos, kuri derėjosi su Lietuvos Seimo delegacija, vicepirmininkas. Vokietijos Bundestago narė Chr.

Lambrecht pasakojo, kaip ji su komunistiniu pasauliu susidūrė pirmą kartą prieš 20 metų, dar abiturientė apsilonkusi Rytų Vokietijoje, todėl ji visiškai supranta didelį lietuvių džiaugsmą atgauta nepriklausomybe ir įstojimu į Europos Sąjungą. Miesto tarybos pirmininkas Meier pasidžiaugė, kad Lampertheime veikia Vasario 16-osios gimnazija ir Vokietijos Lietuvių Bendruomenė. Paskutinis kalbėtojas buvo Prancūzijos LB pirmininkas L. Maknavičius.

Po kalbų ir trumpo Linos Bručaitės koncerto (ji su savo muzikantais atvyko iš Paryžiaus), vėl pasirodė Audronės ir Gintaro Ručų paruošti gimnazistai.

Po to svečiai buvo pakviesti į pilies salę prie lietuviškų vaišių stalo. Vilniečio Rimmo Paulausko rūpesčiu Vilniaus firmos šventei padovanojo sūrių, kumpių, dešrų, pyragų, alaus ir lietuviškos duonos.

Po tokios gražios ir įvairios programos ir oras pasitaisė. Pragiedrėjo dangus ir svečiai galėjo pašokti, padainuoti ir ilgai gamtoje pabendrauti. Apie renginį pranešė kelios radijo stotys, buvo taip pat atvykusi Hesseno televizija, o vietos spauda jį plačiai aprašė.

A. Šmitas

REKORDINIS ABITURIENTŲ SKAIČIUS

Vasario 16-osios gimnazija šiais metais išleido rekordinį abiturientų skaičių – 23: 14 lietuvių ir 9 vokiečių.

Egzaminai raštu vyko pirmą gegužės savaitę, o egzaminai žodžiu – birželio 8 ir 9 d. Jiems vadovavo apskrities švietimo skyriaus vyr. direktorė dr. Frieda Bordon.

Abiturientų išleistuvės vyko birželio 12 d. Bendrabučio salėje 18 val. vyko akademija, kurią vedė abiturientai Toma Marcinkevičiūtė ir Arūnas Damijonaitis. Direktorius A. Šmitas įteikė visiems atestatus ir savo kalboje ypač iškėlė tuos mokinius, kurie aktyviai reikėsi ne tik moksle, bet ir visuomeninėje veikloje. Tautinių šokių grupėje reikėsi Arūnas Damijonaitis, Ignas Motiejūnas, Giedrė Paulauskaitė, Laurencija Remeškevičiūtė ir Eglė Vaitkūnaitė. Orkestre grojo Arūnas Damijonaitis, Patricija Lewczuk, Indrė Pitrenaitė ir Giedrė Petruolytė. Toma anksčiau reikėsi ateitinukuose ir dvejus metus leido jų laikraštį „Bokšto šešėly“. Arūnas, Ignas, Toma, Giedrė Paulauskaitė ir Ernestas Ruželė dalyvavo Europos grupėje ir laisvalaikio keliaudavo su Europos Sąjungos infomobiliu po įvairius renginius, informuodami apie Europos Sąjungos plėtrą ir Lietuvą. Vokietaitė Ann-Carolin Helmreich labai aktyviai reikėsi kaip klasės seniūnė, Europos grupės narė, Europos dienos organizatorė ir mokinių laikraščio redaktorė bei jaunesnių mokinių globėja.

Geriausiai abiturėnos egzaminus išlaikė Giedrė Paulauskaitė. Antroji buvo Giedrė Petrutytė. Abiejų pažymių vidurkis – 1,2.

2004 m. abiturientai (Nuotr. M. Šmitienės)

Trečioji buvo Katrin Bohlander (1,3), ketvirtas – Arūnas Damijonaitis (1,4), penktoji – Sarah Beckord (1,5), šeštas – Ernestas Ruželė (1,7), septinta – Lena Wagenhals (1,8).

Po direktoriaus abiturientus pasveikino Vokietijos LB valdybos pirmininkas A. Šiugždinis, klasės auklėtoja L. Manss ir švietimo skyriaus vyr. direktorė dr. F. Bordon. Abiturientai padėkojo visiems mokytojams, auklėtojams, visiems gimnazijos tarnautojams ir visus apdovanojo gėlėmis.

Po oficialios akademijos visi buvo pakviesti į pilies salę ir palapinę kartu su abiturientais švęsti iki pat ryto.

A. Šmitas

Vasario 16-osios gimnazijos kuratorijos valdyba birželio 21 d. sukviėtė posėdį, kuriame šalia valdybos narių pirmininko dr. V. Lėnerto, vicepirm. P. Nevulio ir direktoriaus A. Šmito dalyvavo buvęs kuratorijos pirm. dr. J. Norkaitis, Vokietijos LB valdybos pirm. A. Šiugždinis ir bendrabučio vedėjas E. Jankūnas. Iš Lietuvos į posėdį atvyko Tautinių mažumų ir išeivijos departamento generalinis direktorius A. Petrauskas, Lietuvos Seimo nariai E. Šablinskas ir G. J. Mincevič bei Seimo vyr. patarėjas A. Ramonas. Iš vokiečių pusės dalyvavo Europos Parlamento narys Michael Gahler, Bundestago narys Michael Meister, Hesseno parlamento narys Roland von Hunnius, Hesseno parlamento narys ir buvęs Hesseno švietimo ministras Hartmut Holzapfel.

Pasitarimo dalyviai

Nuotrauka M. Šmitienės
Susirinkusieji aptarė gimnazijos ateitį ir jos finansinius sunkumus. Visi sutarė, kad gimnaziją reikia išlaikyti. Ji reikalinga ir naudinga abiem valstybėms, todėl bendromis jėgomis ją reikia išlaikyti. Sunkumų šiuo metu sudaro bendrabučio finansavimas. Vieno vaiko išlaikymas bendrabutyje kainuoja 800 €

per mėnesį. Iš tėvų imama tik 400 €. Skirtumas lig šiol buvo dengiamas iš aukų. Kadangi aukų sumažėjo, o tėvai nepajėgia daugiau mokėti, reikia ieškoti naujų pajamų šaltinių. Lietuvos atstovai aiškino, kad jie negali padidinti paramos. Vokietijos federalinė valdžia švietimu nesirūpina ir jokių mokyklų netermina. Hesseno kraštas jau dabar padengia didžiausią dalį visų gimnazijos išlaidų. Iš Europos Sąjungos nematyti paramos galimybių, jeigu gimnazija nepasikeistų į 3 ar net 4 tautų mokyklą. O to niekas nepageidauja, nes mokykla per maža. Po ilgo posėdžio visi išsiskirstė be konkretaus sprendimo, bet žadėdami ieškoti išeities iš susidariusios padėties.

A. Šmitas

SPAUDOS ATGAVIMO JUBILIEJAUS PAMINĖJIMAS

Gegužės 24 d. Vasario 16-osios gimnazijos mokiniai paminėjo 100 metų spaudos atgavimo jubiliejų. Minėjime dalyvavo visi gimnazijos mokiniai ir mokytojai: tiek lietuviai, tiek vokiečiai. Programa pradėta lietuvišku ir vokišku eilėraščiais apie Lietuvą ir tylos minute pagerbiant visus, kurie prisidėjo prie lietuviško rašto išsaugojimo. Toliau sekė scenos vaizdelis, kuriame pavaizduota motina (V. Marmakaitė) prie ratelio su mažąja dukryte (J. Schnepf), besimokančia skaityti, ir vyresnė duktė Ona (M. Šataitė), kuri ruošiasi namuose. Tuo tarpu Prūsiose vyresniajai dukrai laišką rašo pasienyje caro žandarų sužeistas knygnešys (A. Siurtukovas). Jo draugas (J. Šabaltas) šį laišką kartu su knygomis atgabena į Lietuvą, kur susijaudinusi duktė skaito, kaip jos mylimojo draugas žuvo nuo žandarų ginklo, o pats mylimasis gydo žaizdas ir kartu reiškia begalinį ryžtą toliau nešti lietuvišką knygą, kovoti ir laimėti. Šį laišką rašinių konkursui buvo parašiusi Salomėja Bandoriūtė.

Po scenos vaizdelio du mokiniai, E. Venckevičius ir I. Molevaitė, supažindino minėjimo dalyvius su svarbiausiais to Lietuvos istorijos laikotarpio įvykiais bei datomis. Salės viduryje buvo surengta maža spaudos laikotarpio išleistų knygų parodėlė.

Bronė Lipšienė

TREMTIES PRISIMINIMAI NEAPLEIDŽIA

Birželio 14 d. gimnazijoje, kaip ir visoje Lietuvoje, vėl įvyko akistata su žiauria lietuvių tautai praeitimi, kai šimtai tūkstančių tautiečių nekaltai buvo ištremti į tolimąjį ir atšiaurų Sibiro kraštą. Mokiniai gimnazijoje surengtoje dokumentinės medžiagos ir fotonuotraukų parodoje galėjo dvi dienas matyti, kaip tūkstančiai jų mirė pakeliui neištvėrę šalčio, ligų ir bado, sunkų ir alinantį lietuvių darbą bei gyvenimą nežmoniškais sąlygomis. Apie šį Lietuvos valstybės istorinį laikotarpį tą dieną buvo plačiai kalbama istorijos, lietuvių kalbos pamokose. Visą dieną gimnazijos kieme plėvėsavu Lietuvos Trispalvė, nuleista iki pusės stiebo, pagerbiant išlikusius ir mirusius Sibiro platybėse tremtinius.

E. Jankūnas

JONINĖS

Joninės Vasario 16-osios gimnazijoje šiais metais vyko anksti – birželio 19 d. Deja, buvo labai šalta ir lijo, todėl atvyko mažai žmonių – iš viso tik apie 500. Bet atvykusieji nenuobodžiavo. 16 val. bendrabučio salėje Audronės ir Gintaro Ručių vadovaujamas gimnazistų ansamblis koncertavo ištisą valandą. Žiūrovai buvo sužavėti ir negalėjo atsižiūrėti. Jonai buvo pašokdinti.

Po to už bendrabučio buvo pinami vainikai ir žaidžiami įvairūs žaidimai. Mokiniai su buvusiais mokiniais žaidė krepšinį, bet deja, ir šįkart pralaimėjo.

Joninių papročiai

(Nuotrauka M. Šmitienės)

Vėliau Hüttenfeldo vyrų choras padainavo keletą dainų. Palapinėje visą vakarą žmonės linksmino iš Kalvarijos atvykusi garsioji Jungėnų kapela „Ir vėl gegužio žiedai“. Pilies salėje jaunimui šokiams grojo E. Jankūno vadovaujama mokinių ir buvusių mokinių kapela „X“. Po vainikų plukdymo buvo uždegtas laužas, prie kurio visą naktį žmonės šildėsi, šoko ir dainavo.

HESSENO DIENOSE

Birželio 20 d. Vasario 16-osios gimnazijos mokinių ansamblis pasirodė Huppenheime, kur šiais metais vyko Hesseno dienos. Gimnazistus pasirodyti pakvietė Hesseno socialinių reikalų ministrė Silke Lautenschläger. Ta proga su ministre kalbėjosi ir už paramą Vasario 16-osios gimnazijai dėkojo Lietuvos tautinių mažumų ir išeivijos departamento generalinis direktorius Antanas Petrauskas, Seimo nariai Eduardas Šablinskas ir Gabriel Jan Mincevič bei Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto vyr. patarėjas A. Ramonas.

A. Šmitas

* * * Kovo 23 d. Darmstadto apygardos prezidento ir Europos akademijos kvietimu gimnazijos šokėjai, muzikantai ir dainininkai, vadovaujami Audronės ir Gintaro Ručių, koncertavo apygardos rezidencijoje. Renginyje taip pat dalyvavo Darmstadto apygardos viceprezidentas Graf, Hesseno parlamento narys Hartmut Holzapfel, Lietuvos užsienio reikalų viceministras J. Paleckis, Latvijos atstovai.

* * * Gegužės 2 d. gimnazijos ansamblis koncertavo Strasbūre, kur savo kraštų kultūrą pristatė naujai į Europos Sąjungą priimtos valstybės.

* * * Gegužės 7 d. priėmimo į Europos Sąjungą proga, Hesseno vyriausybė Wiesbadene, Biebriecho pilyje, organizavo naujų Sąjungos narių menininkų koncertą, kuriame Lietuvai atstovavo mūsų mokyklos dainų ir šokių ansamblis. Kartu į šį renginį vyko ir grupė gimnazijos mokytojų. Lietuvos vardu kalbėjo buvęs Lietuvos ambasadorius Vokietijoje dr. Z. Namaivičius.

* * * Gegužės 9 d. mokyklos delegacija kartu su muzikantais ir šokėjais lietuvišką dainą ir šokį nuvežė į Strasbūrą ir koncertą surengė Europos Parlamente.

* * * Gegužės 10–11 d. Europos Sąjungos plėtros proga gimnazijos šokių ansamblis puikią koncertinę kelionę turėjo į Leipcigą.

E. Jankūnas

Gimnazijos mokiniai koncertuoja Strasbūre gegužės 2 d.

Nuotrauka M. Šmitienės

TALENTŲ VAKARAS

Kovo trečią savaitgalį gimnazijos ateitininkai vėl visus pakvietė į dvidešimtą – jubiliejinį vakarą ne tik stebėti tradicinę mokinių talentų paiešką, bet ir joje dalyvauti. Vakaro programos režisūrinio sumanymo pagrindu tapo populiarių televizijos pramoginių laidų parodijos, kurias atliko ateitininkai. Mokiniai scenos pasirodymuose demonstravo savo ga-

bumus atlikdami muzikos, dainos, akrocinio meistriškumo, šokio ir kt. žanrų numerius.

Apdovanojimų šiais metais daugiausia gavo talentingi muzikinių kūrinių atlikėjai. Didžiausią įspūdį tą vakarą tiek vertinimo komisijai, tiek žiūrovams paliko Karolina Matutytė, Karolis Grevas ir Emilis Venskevičius, atlikę dainuojamosios poezijos dainą, akomponuodami gitaromis. Maloniai nustebino vakaro dalyvius ir septintokės Loreta Lemke,

Lieselotta Ehret ir Larissa Möller, padainavusios visiems gerai žinomą dainą iš kino filmo "Titanikas". Tarp apdovanojimų buvo ir muzikinio vaidybinio sceninio vaizdelio atlikėjos Giulia Schnepf, Merle Beckord, Janine Asel ir Silke Umann. Paskatinamąją premiją žiuri paskyrė muzikinio kūrinio atlikėjui triūba penktokui Moritz Schaubert.

E. Jankūnas

GIMNAZIJOS SVEČIAI

* * * Birželio 5–8 d. gimnazijoje lankėsi Lietuvos vyskupų įgaliotinis išeivijos lietuvių sielovadais prel. E. Putrimas. Šia proga jis suteikė gimnazistams Sutvirtinimo sakramentą, keletą dienų ben-

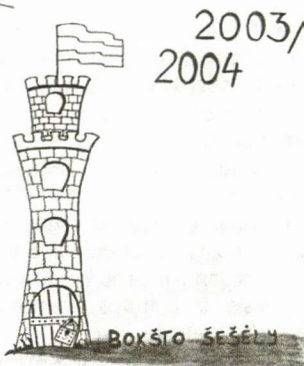
dravo su mokiniais, mokytojais, vietiniais lietuviais.

* * * Birželio 18–22 d. gimnazijoje su oficialiu vizitu lankėsi Lietuvos Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto vyresnysis patarėjas A. Ramonas, Seimo nariai E. Šablinskas, G. J. Minceviči bei

Tautinių mažumų ir išeivijos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinis direktorius A. Petrauskas.

E. Jankūnas

ATEITININKAI

Pasirodė naujausias Vasario 16-osios gimnazijos Vysk. Motiejaus Valančiaus mokslievių ateitininkų kuopos leidinio **BOKŠTO ŠEŠĖLY** numeris.

Aprašyta visa gimnazijos ateitininkų veikla, spausdinami kiti mokinių rašiniai.

Kuopą globoja Marytė Dambriūnaitė-Šmitienė ir Raimundas Jankūnienė.

www.ateitis.de

SPORTAS

Stalo teniso turnyras „Raketė-2004“

Tradiciniame stalo teniso turnyre, kuris įvyko prieš pat Velykų atostogas, dėl medalių rungėsi per trisdešimt įvairaus amžiaus vaikinų ir merginų. Aukso medalius savo amžiaus grupėje iškovojo A. Drinkus, D. Kučinskas ir M. Šimkus. Puikų žaidimą finale demonstravo ir J. Forment, M. Docaitis bei A. Sidorenko, tačiau, taip ir neįveikę aukso medalininkų, jie liko antrąje vietoje. Trečioji vieta atiteko L. Šablinskiui, A. Žitkauskui ir K. Vasiliauskui.

Ištvermės maratonas–2004 m.

Beveik visą mėnesį tęsėsi gimnazijoje organizuotas dešimtas iš eilės ištvermės maratonas. Maratono dalyviai išbandė savo jėgas dešimtyje rungčių.

E. Jankūnas

Antanui Šiugždiniui – 50 metų

Vokietijos LB pirmininkui Antanui Šiugždiniui š. m. birželio 18 d. sukako 50 metų. Antanas gimė 1954 m. tremtinių šeimoje Sverdlovske, Rusijos Uralo kalnų rytiniame pakraštyje. 1960 m. kartu su tėvais pasiekė Vokietiją. Lankė Vasario 16-osios gimnaziją, kur jo tėvai buvo įsidarbinę. Įsigijęs bankininko profesiją liko gyventi Hüttenfelde.

Nuo pat jaunystės Antanas aktyviai reiškėsi Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungoje, vėliau kurį laiką sėkmingai ir sumaniai vadovavo VLB Romuvos apylinkei.

Nuo 1987 m. Antanas yra Vokietijos LB valdybos narys; 11 metų buvo valdybos išdininku, o nuo 1998 m. (taigi išrinktas 7-tai kadencijai) valdybos pirmininkas. Jau daug metų yra renkamas į VLB Tarybą, nuo pat Fondo Vasario 16-osios gimnazijai remti įkūrimo jis yra jo išdininkas, taip pat ir Vasario 16-osios gimnazijos kuratorijos narys.

Kaip VLB pirmininkas jis energingai vadovauja valdybos darbui, planuoja ir praveda bendruomenės renginius Hüttenfelde, taip pat, niekad nepraleidžia progos apsilankyti apylinkėse,

dalyvauti jų renginiuose, susitikti vietoje su kuo daugiau žmonių, juos paskatinti ir įvertinti jų darbą.

Verta pažymėti ir tai, kad A. Šiugždinis yra sukūręs darnią lietuvišką šeimą, išaugino sūnų ir dukrą. Visi šeimos nariai yra įsitraukę į aktyvią lietuviškąją veiklą.

Birželio 25 d. Antanas sukvietė gimines, draugus ir pažįstamus į Hemsbacho Seehotelį kartu paminėti sukaktį. Sveikino ir simbolines dovanėles įteikė Vokietijos LB valdyba, Romuvos apylinkės valdyba, žmona ir giminės, meninę programą atliko sukaktuvinininko vaikai Aidas su Laura ir Romuvos apylinkės mišrus choras.

Mirusieji

Leonas Narkus

Hamburge 2004 m. balandžio 5 d. mirė Leonas Narkus, Lietuvių bendruomenės narys.

Velionis gimė 1919 m. vasario 20 d. Stulpių k., Telšių apskrityje, Juozo Narkevičiaus ir Aleksandro Pocevičiūtės gausioje šeimoje.

Gimnaziją baigė 1940 m. Telšiuose ir ten pat pradėjo teologijos-filosofijos bei pedagogikos studijas. Jas tęsė Vilniuje iki 1944 metų.

Karo audrų atbloškėtas į Vakarus, atsідūrė anglių kasyklose Belgijoje, 1960 metais atvyko į Hamburgą ir tais pačiais metais vedė Rūtą Klimkaitę, susilaukė dviejų dukterų ir dviejų sūnų.

Hamburge Leonas baigė braižybos kursus ir iki pensijos dirbo braižytoju.

Lietuvių bendruomenėje vedė liuanistinę mokyklėlę, tautinių šokių ratelį, dalyvavo sporto klube. Vadovavo ir vasaros vaikų stovykloms Hüttenfelde. Buvo LB Hamburgo apylinkės pirmininkas. Hamburge Leonas buvo dar žinomas kaip "Leo, der Zauberer", nes pasireiškėdavo kaip profesionalus fokusininkas, priklausė fokusininkų rateliui. Buvo kviečiamas išpildyti visą programą.

Su tėveliu atsiveikinti laiku atvyko duktė Regina su šeima iš Anglijos. Kopolyčioje prie atdaro karsto jautrius padėkos ir atsiveikinimo žodžius tarė sūnus Tomas ir duktė Regina. Laidojimo apeigas atliko vokiečių katalikų kunigas. Maldos ir giesmės atliktos vokiečių ir lietuvių kalbomis.

Giminės ir gausus būrys draugų bei pažįstamų palydėjo karstą į kapines.

Teresė Lipšienė

Algirdas Jasaitis

Tik dabar mus pasiekė žinia, kad 2002 m. rugpjūčio 7 d. Erlangene staigiai ir netikėtai mirė Algirdas Jasaitis.

Jis buvo gimęs 1939 m. vasario 25 d. Gardame, Lietuvoje. Karo metu su tėvais pasitraukė į Vokietiją, gyveno Diepholzo DP stovykloje. Ten ir pradėjo lankyti Vasario 16-osios gimnaziją, kurią jau Hüttenfelde baigė 1959 metais. Studijavo Hannoverje ir Munchene. Studijų metais aktyviai dalyvavo lietuviškoje

veikloje, buvo Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungos ir Vokietijos studentų ateitininkų sąjungos ir jos valdybos narys.

Siemenso įmonėje Erlangene ėjo atsakingas pareigas iki pat išėjimo į pensiją. Būdamas pensininkas intensyviai domėjosi Lietuvos istorijos klausimais ir juos studijavo, dalyvavo suvažiavimuose. 1963 m. vedė Gražiną Girdvainytę, išaugino dukrą Sandrą.

Valteris Timpa

Mirė 2004 m. balandžio 17 d. Hüttenfelde, palaidotas Lietuvoje.

Valteris buvo gimęs 1934 m. sausio 8 d. Zogių kaime, Tauragės apskrityje. Karo metu pasitraukė į Vokietiją. 1951 m. įstojo į Vasario 16-osios gimnaziją ir ją 1956 m. baigė. Gimnazijoje buvo aktyvus sportininkas-krepšininkas. Studijavo techniką, dirbo kaip amunicijos specialistas darbo kuopoje prie JAV armijos Darmstadte, užsitarnavo kapitono laipsnį.

Išėjęs į pensiją apsigyveno Romuvos pilaitėje, vedė.

Litauische Volksgemeinschaft e.V.
Vokietijos Lietuvių Bendruomenė
Lorscher Str.1
D-68623 Lampertheim-Hüttenfeld

16 Postvertriebsstück Deutsche Post A

Adresse / Vie

ALP (LVA) 1798
2004, Nr. 2

Sveikiname naujus bendruomenės narius

Į VLB veiklą įsijungė:

Müncheno ap.: Rolandas Purtilis
Zenona Schneider

Hamburgo apyl.: Walter Rönner
Valdona Paulauskienė
Algimantas Briedelis
Eglė Kanopatzki

Centro apyl.: Betty-Elenora Sablins-
kienė
Vitalija Noak

Atvykę į Hüttenfeldą,
ieškote nakvynės?

Kambarys su pusryčiais:

vienam asmeniui € 18,00,
dviem asmenims € 36,00.

Kalbame lietuviškai.

Telefonas: 06256-1546

El. paštas: anthony@verselis.de

1 2004 m. renginių kalendorius

rugpjūčio 16–19 d. *PLB pirmininkų suvažiavimas Birštone*
spalio 8–10 d. *24-oji Lietuvių kultūros instituto mokslinė konferencija, Hüttenfelde*
lapkričio 20–21 d. *Vokietijos LB darbuotojų suvažiavimas Hüttenfelde*

INFORMACIJOMS leisti ir VOKIETIJOS LB aukojo

Antanas Banaitis	100,00 €
Alma Šiugzdinienė	76,68 €
Marija Šmitienė	50,00 €
Juozas Subačius	45,00 €
Algerd Prah	20,00 €

Širdingiausiai dėkojame!

VLB Valdyba

HAGENE

Nauji namai lietuviams
Berliner Str. 121 b

Kiekvieno mėnesio antrąjį
sekmadienį, 15:00 val.

PAMALDOS.

Po jų bendras pobūvis
*** **

Kiekvieno mėnesio paskutinį
šeštadienį nuo 18:00 val.

Lietuviškos muzikos vakarai

Informacija tel.: 02331-43532

Visi maloniai kviečiami!

Valdas Jelis

LIETUVIŲ KULTŪROS INSTITUTO SUVAŽIAVIMAS

K v i e t i m a s : Maloniai kviečiame Jus dalyvauti dvidešimt ketvirtame Lietuvių kultūros instituto suvažiavime, kuris įvyks 2004 m. spalio 8–10 d., 68623 Lampertheim-Hüttenfelde, Romuvos pilaiteje.

Programoje:

Lietuvos kraitis Europai – prof. dr. Edvardas Gudavičius, Vilnius

Ką sako europiečiui Lietuvos istorija? – habil. dr. Mathias Niendorf, Kiel;

Ką sako europiečiui lietuvių literatūra? – Mag. Cornelius Hell, Viena;

Ką sako europiečiui lietuvių muzika ir menas? – prof. dr. Raminta Lampsatyte, Berlynas

Lietuvos filmas ir teatras pakeliui į Europą – Vida Kaluza, Berlynas;

Religija ir Bažnyčios Lietuvoje ir jų įtaka Europai – NV

Lietuvių ir tarptautinių komponistų **muzikos koncertą** atliks Vilija Mozuraitytė (mezosopranas) ir Raminta Lampsatyte (pianinas).

Paskaitos bus skaitomos vokiečių kalba

Registruotis iki spalio 1 d.: Dr. V. Bartusevičius, Anne-Frank-Str. 31, D-54516 Wittlich,

Tel.: 06571-46 29, Faksas: 06571-28 644, e. paštas: LK11Bartus@aol.com

VOKIETIJOS LB VALDYBOS INFORMACIJOS

Informationsblatt der Litauischen Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland e.V.

Lorscher Str. 1, D-68623 Lampertheim-Hüttenfeld, Tel.: 0 62 56 - 85 990-15, Fax: 0 62 56-16 41, eMail: Info@VokLb.de

Bankverbindung: Deutsche Bank 24 Weinheim, BLZ 670 700 24, Konto-Nr. 581 7978

Aukotojams išrašome auką patvirtinančias pažymas, kurias pristačius mokesčių inspekcijai, taikomos mokesčių nuolaidos.

Gautus rankraščius taisome ir trumpiname savo nuožiūra. Spausdinama medžiaga nebūtina atstovauja VLB Valdybos nuomonei.

Pasinaudojant INFORMACIJŲ žiniomis, maloniai prašome nurodyti šaltinį ir mums atsiųsti vieną leidinio egzempliorių.